

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. Quid si quis putet impedimentum adesse, cum non adsit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

TRACTATUS II.
DE
DISPENSATIONE
IMPEDIMENTORVM
MATRIMONII.

CAPVT PRIMVM.

*Quid sit Dispensatio, & qua ratione
interpretanda?*

DISPENSATIO, ut habet Gloss. C. Requiritis 1.
9.7. V. ut plerique, & ap. Sanc. lib. 8. marr. d. 1. n. 2.
Caitrop. r. 1. tr. 3. d. 6. p. 1. n. 2. alique ap. Dian. p. 8. trall. 3.
Ref. 1. Est iuris relaxatio facta cum cognitione causa ab eo,
qui potest relaxare. Clarius: est altus iuris distionis, quo pro
aliquo peculiari casu, vel persona, tollitur obligatio alienius
legis, ea lege interim in suo robore pro aliis remanente.

2. Hæc igitur dispensatio stricte est interpretanda, sal-
va semper proprietate verborum: vide C. de filiis Presb.
in 6. Sanc. l. c. Ratio est, quia natura dispensationis est
contra ius commune, illud enim tollit pro aliquo casu,
vel persona particulari; ergo est odiosa iuri, atque adeo
bono communi, propter quod latum est ius; ergo quan-
to minus potest, debet extendi.

3. Hinc sequitur, etiam dispensationes Matrimonia-
les, de quibus loquimur, debere stricte interpretari: iact
enim etiam ipsæ vulnerant ius commune, & ita sustinet
communis opinio. Ita Sanc. l. c. n. 3. o. Nihilominus Me-
rolla l. 2. d. 4. c. 6. n. 28. cum aliis tenet has largam habere
interpretationem. Ratio est, inquit, quia ex communi
doctrina, quando per aliquam dispositionem redimus
ad observantiam iuris, illa dispositio non est odiosa iuri,
sed illi favens, quia iam illud servat: Sed per dispensa-
tiones Matrimoniales redimus ad ius naturæ, conceden-
tis amplissimam libertatem in Matrimoniis: ergo odio-
sa illæ non sunt, adeoque nec stricte intelligendæ: Bono
autem communi larga hæc interpretatio nocere, dicen-
da non est, quandoquidem favet primordiali hominum
libertati in Matrimoniis contrahendis.

4. Hæc Merolla opinio nimis probat, ideoque probat
nihil, probat enim omnem dispensationem habere largam
interpretationem, quia hæc semper favet hominum pri-
mordiali libertati. Ad argumentum ergo ipsius, concessa
Maiore, neganda est Minor; nam ius naturæ non præci-
pit, sed solum non prohibet Matrimonia, ad quæ Natura
ipsa propendet. Si ergo à iure positivo aliqua ex illis, ob
commune bonum, prohibetur, (ut certe prohibetur)
sanè in casibus deinde, in quibus pro aliquo ex his pro-
hibitis, dispensatur, ius, & bonum commune violabitur.

5. Quando dispensatio, æquivalere legi communi, qua-
lis est dispensatio, quæ clauditur in iure communi, vel
quæ conceditur communitati, largam profecto habet
interpretationem, sed absque admiratione, quia tunc per
illam ius commune non vulneratur, sed immo ius con-
stituitur. Lege hæc, & similia apud Dianam p. 8. trall. 3.
ref. 3. 2. alioque citatos.

CAPVT II.

De potestate dispensandi.

1. **P**otestas, quam quis habet, sive ordinariam, sive
delegatam, sed generaliter alicui concessam dis-
pensandi cum omnibus, est late interpretanda. Ita Sanc.
l. c. d. 2. n. 1. Suar. l. 6. de legibus, c. 17. L. sius l. 2. c. 42. n. 60.
N 3 Ratio

quod prohibitum est iure naturæ, v.g. homicidium In-
nocentis cum animo volendi illud facere, est intrinsecè
malum, concedo Maiorem; cum animo illud nolendi
facere, & cum certitudine, quod non faciet, est intrin-
secè malum, nego Maiorem, abstrahendo ab alio incon-
venienti. Neque enim condemnabis eum, qui metu suæ
mortis adactus, fingeret occidere Innocentem, pro-
ficiendo, v.g. contra illum sagittam, sciens certò, nul-
lum illi se damnum allaturum, hæc enim non esset
vera attentatio homicidii, sed solum, quasi illud foris
quædam attentatio quam licite exhibere possum, ut ego
mortem evitem. Quoniam ergo meticolosè contrahens
cum dicto, impedimento scit pro certo, se nullum ce-
lebrare Matrimonium, illa non erit vera attentatio
Matrimonii, atque adeo erit talis actio digna, quæ
à metu gravi excusari à peccato possit. Atque hæc
ad defendendam sententiam Sanchez merito dicta
sunt.

7. Quod si sciens, te nullum celebrare Matrimonium,
adhuc contra ius velis verè contrahere, tunc profecto
non est mirum, si pecces, ut etiam peccares, si similem
animum habens, contraheres cum impedimento inducto
ab Ecclesia; nam tunc esset, nolle obedire legi, & ani-
mum fornicandi habere, &c.

8. Quid si prædictus impeditus iure naturæ putaret,
se vere contrahere posse, & propterea metu coactus con-
traheret?

Respondeo, hunc multo minus peccaturum, quia
bona fides cum invincibiliter ignorantem excusat, ea
tamen fide ablata, ipsum se gerere non posse, ut coniu-
gam, satis supra monuimus.

9. Affectum impedimento solum impediente, nec pec-
care in prædicto metu, si absint pericula, & inconve-
nientia dicta n. 4. similis ratio persuadet, nam, & ipsum
tunc invalidum est non quidem ex ratione talis generis
impedimenti, sed ex ratione universalis infra, ut diximus,
explicanda, quod scilicet omne Matrimonium est nul-
lum, si ex metu gravi contrahatur.

§. III. *Qui putans impedimentum adesse, cum tamen non
adfit, an valide contrahat?*

D hæc quæstioncula commodius agemus infra tr. 4.
cap. 2. §. 2.

§. IV. *Quam penam incurrant contrahentes cum
impedimento.*

Reviret. Præter peccatum, quando adest impedi-
mentum solum impediens, & præter peccatum, & inva-
liditatem Matrimonii, quando adest impedimentum di-
minuens, nulla pena ipso facto universaliter incurritur
ab impeditis, Matrimonium, non prævia dispensatione
contrahentibus.

Dico (universaliter) nam incurritur excommunicatio
ipso facto, sed non reservata in iis casibus, qui habentur
in Clementina unica de consanguinitate, his verbis,
Eius qui scienter in gradibus consanguinitatis, & affinitatis
Constitutione Canonica interdicti, aut cum Monialibus
contrahere Matrimonium non verentur, nec non Reli-
giosos, & Moniales, & Clericos in Sacris constitutos
Matrimonium contrahentes, excommunicationis sen-
tentia, ipso facto, decernimus subiacere.

Cum autem hæc Constitutio alia Impedimenta non
meminerit, ad illa ex Regula Generali, quod odia sunt
restringenda, extendi nequaquam debet; Ita Averfa q. 9.
de m. r. sect. 5. V. Denique. Vnde ex eodem principio re-
f. Pontius lib. 7. marr. c. 41. n. 9. docet, hæc excommuni-
catione non affici eos, qui cum obstringantur vinculo
Cognitionis legalis, vel spiritualis, Matrimonium inter
se contrahunt, quia Constitutio solum meminit Con-
sanguinitatis, & Affinitatis.